

Notat om kommando og kontrolforhold

NATO definitionerne af kommando (se bilag 1) relaterer sig til indsættelsen af styrkebidrag i NATO ledede operationer. For at understøtte NATO operationer er der på militært niveau aftalt et fælles begrebsapparat – fælles doktriner – og herunder fælles definitioner af grader af kommando, som anvendes i forbindelse med, at styrkebidrag stilles til rådighed for NATO operationer.

NATO doktriner og definitioner anvendes i vidt omfang også i andre multinationale sammenhænge.

Danske styrkebidrag stilles normalt under "operativ kontrol" af chefen for en multinational styrke, mens forsvarschefen bevarer "fuld kommando" og chefen for den pågældende operative kommando bevarer "operativ kommando".

NATO definitionerne anvendes ikke alene, men udmøntes i detaljerede direktiver og befalinger i relation til de enkelte styrkebidrag og den pågældende operation, herunder f.eks. om særlige nationale forhold.

NATO doktriner og definitioner anvendes direkte i flyvevåbnet og søværnet, mens der i hæren findes danske oversættelser (se bilag 2).

Bilag 1

NATO kommando definitioner

NATO Glossary of Terms and Definitions (AAP-06 Edition 2012 Version 2)

Command

The authority vested in an individual of the armed forces for the direction, coordination and control of military forces.

Full command

The military authority and responsibility of a commander to issue orders to subordinates. It covers every aspect of military operations and administration and exists only within national services.

Note: The term "command" as used internationally, implies a lesser degree of authority than when it is used in a purely national sense. No NATO or coalition commander has full command over the forces assigned to him since, in assigning forces to NATO, nations will delegate only operational command or operational control.

Operational Command

The authority granted to a commander to assign missions or tasks to subordinate commanders, to deploy units, to reassign forces, and to retain or delegate operational and/or tactical control as the commander deems necessary.

Note: It does not include responsibility for administration.

Operational Control

The authority delegated to a commander to direct forces assigned so that the commander may accomplish specific missions or tasks which are usually limited by function, time, or location; to deploy units concerned, and to retain or assign tactical control of those units. It does not include authority to assign separate employment of components of the units concerned. Neither does it, of itself, include administrative or logistic control.

Tactical Command

The authority delegated to a commander to assign tasks to forces under his command for the accomplishment of the mission assigned by a higher authority.

Tactical Control

The detailed and, usually, local direction and control of movements or manoeuvres necessary to accomplish missions and tasks assigned.

Bilag 2

Definitioner fra Hærens Feltreglement 1.

Kommando- og kontrolforhold etableres mellem to enheder ved at fastlægge den befalingsret og det ansvar, som den ene skal have over den anden. Kommandoforhold omfatter generel befalingsret over den tildelte enhed, mens kontrolforhold alene omfatter befalingsret i relation til den opgave, som den fører, der har befalet kontrolforholdet, har anvist. På taktisk niveau anvendes NATO kommando- og kontrolforholdene:

- Fuld kommando/Full Command (FULLCOM).
- Operativ kommando/Operational Command (OPCOM).
- Operativ kontrol/Operational Control (OPCON).
- Taktisk kommando/Tactical Command (TACOM).
- Taktisk kontrol/Tactical Control (TACON).

Kommando er den autoritet, der tillægges føreren med henblik på at lede og samordne indsættelse af militære styrker og omfatter retten og pligten til at agere. Udøvelsen heraf sker gennem føring.

Fuld kommando omfatter alle militære aspekter relateret til retten og pligten til føring og ledelse af en enhed, herunder ansvar for disciplin, logistik og administration mv. Fuld kommando omfatter herunder bl.a. retten til at anvise opgaver til enheder, til at opdele enheder og til at videretildele enheder i øvrige kommando- og kontrolforhold. Fuld kommando anvendes derfor alene nationalt.

Operativ kommando omfatter retten til at føre den tildelte enhed, herunder retten til at anvise enheden nye opgaver, til at opdele enheden samt til at tildele enheden til en anden underlagt enhed i operativ eller taktisk kontrol. Operativ kommando omfatter ikke ansvar for administration og logistik.

Operativ kontrol omfatter retten til at befale for og anvise opgaver – inden for en ramme, som den fører, der har befalet tildelingen, har anvist – til en tildelt enhed. Operativ kontrol omfatter retten til at videretildele enheden til en anden underlagt enhed i taktisk kontrol, og – såfremt den fører, der har befalet tildelingen, eksplicit har tilladt dette – tillige retten til at videretildele den pågældende enhed i operativ kontrol.

Taktisk kommando omfatter retten til at befale for og anvise enkeltopgaver til en tildelt enhed. Taktisk kommando er normalt begrænset i tid til den specifikke opgave, som modtagende enhed er blevet anvist. Taktisk kommando omfatter ikke retten til at opdele enheden, retten til at videretildele enheden i et kontrolforhold, eller ansvar for administration og logistik.

Taktisk kontrol omfatter retten til at befale for og kontrollere en tilgået enheds bevægelser og placering. Taktisk kontrol omfatter ikke retten til at tildele enheden opgaver, udover det, der er relateret til bevægelser og placering (fx i relation til march og/eller beredskabsområde), idet den tildelte enhed fortsat får anvist sine opgaver af den fører, der har befalet afgivelsen.